

Kirkebækskolen

Ergoterapeutisk undersøgelse og træning af børn med multiple funktionsnedsættelser

Årsmøde 2019

EFS og DSPF

Camilla Jacobsen og Camilla Hjarsø

Indhold

- Præsentation af Kirkebækskolen
 - Børnegruppen
 - BørneLAP
- Kernekompetencer i ergoterapien på Kirkebækskolen
- Oralmotorik
- Sansestimulation
- Tak for idag

Præsentation af Kirkebækskolen

- **Børnegruppen**

- Diagnoser - GMFCM 4 og 5 niveau. Rett syndrom, andre syndromer
 - Terapeuter - 8 Ergoterapeuter og 9 fysioterapeuter, 1 faglig leder. Varetager 1 times vedligeholdende træning.
 - Omgivelser - Have, legeplads, varmtvands bassin, skolekøkken, bålplads, sansesti.
-
- Beliggenhed i Vallensbæk
 - 67 børn/elever fra Børnehuset til STU (ungdomstilbud svarende til Gymnasium)

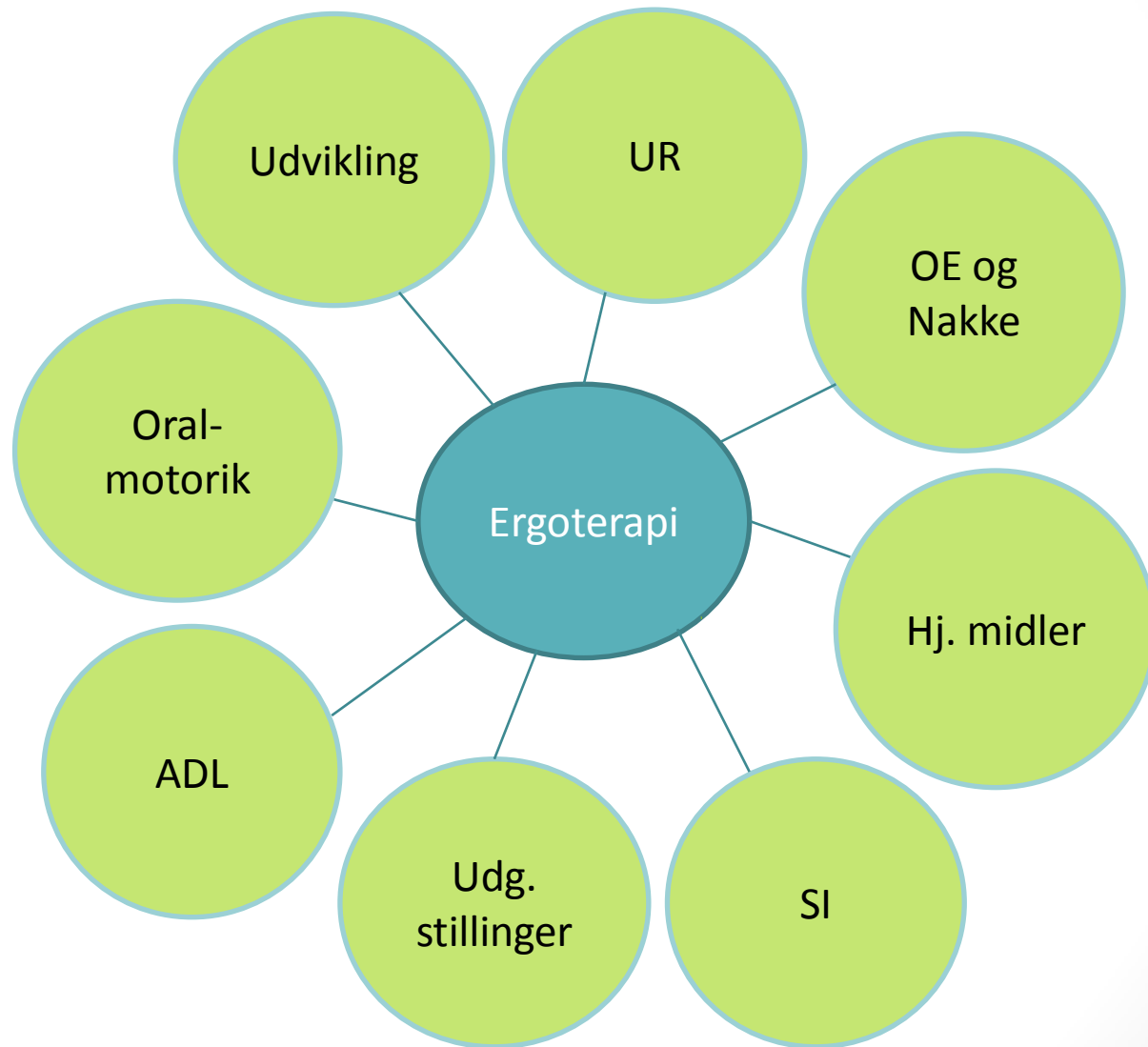
Præsentation af Kirkebækskolen

- **BørneLAP**

- ICF-CY og Kjeld Fredens
- Tværprofessionel dokumentation
- Et barn – en plan

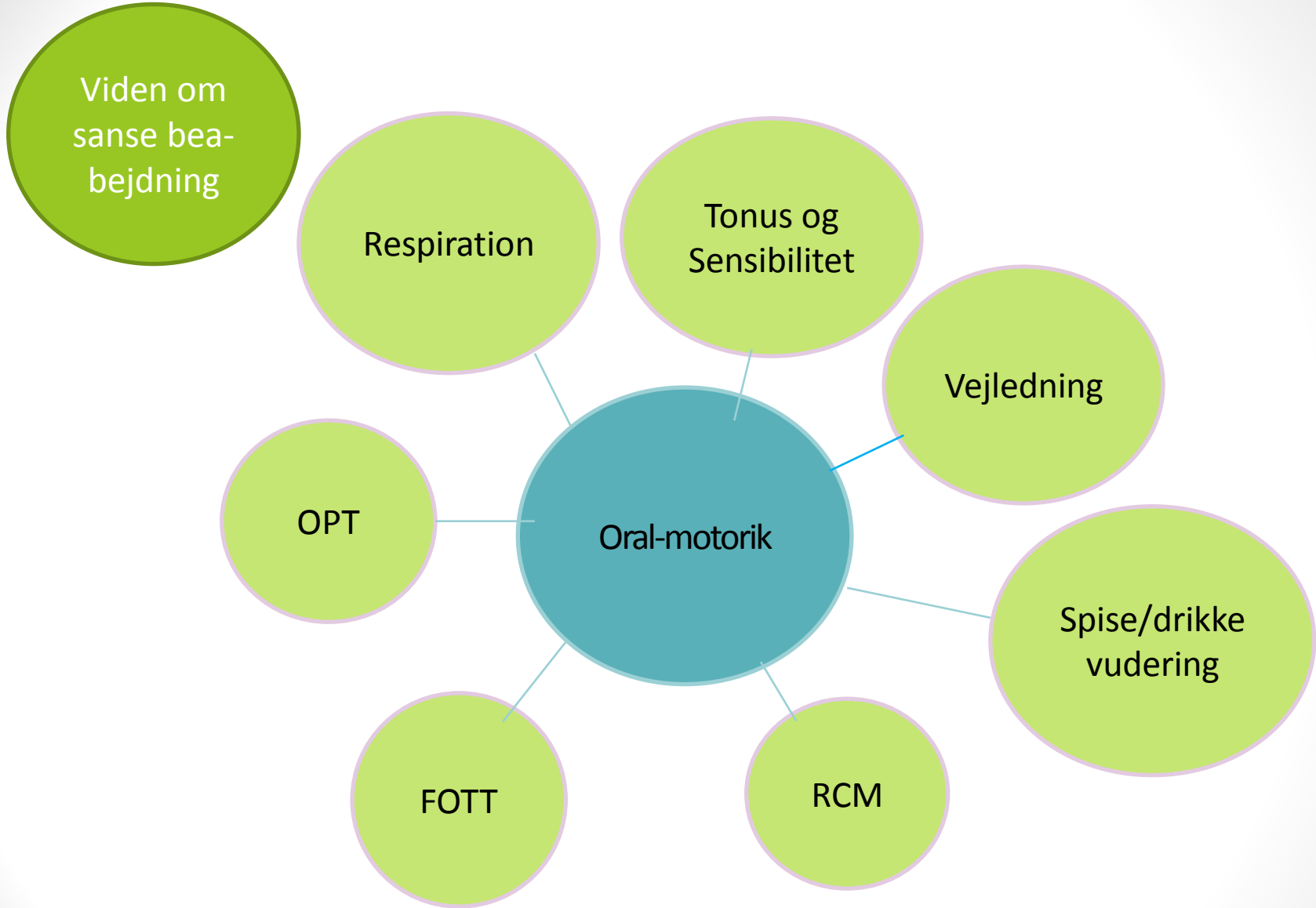

Kernekompetencer

Oralmotorik

- Svær dysfagi
- Oralmotoriskfærdigheder svarende til 3 mdr.
- Bedre samarbejde med både forældre og tværprofessionelle

Viden om
sanse be-
bejdning

Respiration

Tonus og
Sensibilitet

Vejledning

OPT

Oral-motorik

Spise/drikke
vurdering

FOTT

RCM

Undersøgelse

- Observation af spisning
- Screening af oral ernæring
- Skema OPT level 2
- Visuel og taktile undersøgelse af ansigt, mund og svælg

Visuel og taktil undersøgelse af ansigt, mund og svælg

Barnets navn:

Dato for undersøgelse:

Ergoterapeut:

Udgangsstilling ved undersøgelse

Rygliggende Sideliggende Siddende Stående

Andet: _____

Spontan kropsholdning

Rygliggende

Normal Fleksionsmønster Ekstensionsmønster
 Hypertonus Hypotonus Spasticitet
 Ataksi Dyskinesi

Hovedets og nakkens stilling i rygliggende

Middlinje og opret Ekstenderet nakke Flekteret nakke
 Roteret til Venstre Højre
 Lateralt flekteret til Venstre Højre

Andet: _____

Siddende

Normal Fleksionsmønster Ekstensionsmønster
 Hypertonus Hypotonus Spasticitet
 Ataksi Dyskinesi

Hovedets og nakkens stilling i siddende

Middlinje og opret Ekstenderet nakke Flekteret nakke
 Roteret til Venstre Højre
 Lateralt flekteret til Venstre Højre

Andet (Botox i hals eller nakke): _____

Sensibilitet og tonus

Berøringstolerance

Kinder

Tolererer egen berøring Tolererer terapeutens berøring

Læber

Tolererer egen berøring Tolererer terapeutens berøring

Andet (Behov for forberedende tiltag fx dybe tryk, vibration): _____

Sensibilitet med sansebonner - Ansigt

Sensibilitet undersøges med alle 4 typer sansebonner bilateralt (pande, under øjne, næse, langs kæben, hage, overlæbe). Kig efter over- underreaktion samt eventuelt motorisk respons

Blå: _____

Brun: _____

Lilla: _____

Rød: _____

Kinder

Sensibilitet og tonus undersøges med lyserød swaps og/eller finger inde i kinden (obs m. buccinator, m. masseter) og evt. med swaps eller silikoneske (mærkes der modstand?)

Højre

Tonus: Hypertonus Normal Hypotonus _____

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

Venstre

Tonus: Hypertonus Normal Hypotonus _____

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

Andet (Bidesår? Hvordan er tonus i hvile vs. aktivitet? fx stiger tonus ved berøring):

Læber

Sensibilitet undersøges med swaps og/eller finger – tryk på m. obicularis oris

Tonus undersøges med swaps og/ eller finger, som puttes ind under over- og underlæbe (modstand?)

Overlæbe

Tonus: Hypertonus Normal Hypotonus _____

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

Underlæbe

Tonus: Hypertonus Normal Hypotonus _____

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

M. mentalis

Tonus: Hypertonus Normal Hypertonus _____

Andet (Bidesår? Læbebåndet, stramt? Hvordan er tonus i hvile vs. aktivitet? fx stiger tonus ved berøring):

Gummer

Sensibilitet undersøges med egen finger (ad modum FOTT) og swaps – først uden vibration, så med vibration

Højre side**Øvre**

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

Nedre

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

Andet: _____

Venstre side**Øvre**

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

Nedre

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

Andet: _____

Tunge

Sensibilitet undersøges med lyserød swaps; først uden så med vibration – på siderne af tungen, rulle hen over tungen, er der aktivitet i tungen?

Tonus undersøges med spatel, tryk ned på tungen forrest til bagerst (3 steps) og tryk langs siden af tungen (modstand?)

Forreste del

Tonus: Hypertonus Normal Hypotonus _____

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

Bagerste del

Tonus: Hypertonus Normal Hypotonus _____

Sensibilitet: Hypersensibel Normal Hyposensibel _____

Andet (Bidesår? Brækrefleks; hyperaktiv/ langt fremme? Tonus i hvile vs. aktivitet. Tungestereotyper. Tungestød. Tungens placering i munden + udseende, farve og belægning):

Mundbunden

Tonus: Hypertonus Normal Hypotonus _____

Andet (Tonus i hvile vs. aktivitet):

Strubehovedet

Placering: I midten Trukket mod højre Trukket mod venstre

Tonus: Normal Hypertoni Hypotoni

Andet (står strubehovedet fremme eller tilbage i svelget, hvordan er tonus i m. sternocleidomastoideus):

Bevægeligheden i orale strukturer**Kæben**

Kæbens position i hvile og i aktivitet (high/ low jaw position?)

Åbne kæben Kan Kan ikke _____

Lukke kæben (bide kindtænderne sammen) Kan Kan ikke _____

Er der biderefleks Ja Nej

Tyggefunktionen undersøges med mad i gaze fx æble eller abrikos. Gazen placeres ved kindtænderne. Både højre og venstre side undersøges. Tygges der med op/ ned bevægelser eller malende bevægelser?

Hvor mange gange tygges maden inden det synkes _____

Tyggefunktionen i Højre side _____ Venstre side _____ (noter antal gange)

Tygges der med: Op/ ned bevægelser Malende bevægelser Ingen tyggefunktion

Bevæge kæben fra side til side Aktivt Passivt _____

Bevæge kæben frem og tilbage Aktivt Passivt _____

Tyggefunktionen undersøges med **chewy tubes** (rod, gul, lilla, grøn). Afprøves unilateralt og bilateralt.

Farve/ Antal gange	Rod	Gul	Lilla	Grøn
Højre side				
Venstre side				
Bilateralt				

Chewy tubes ikke relevant

Andet (fx sliding af kæben):

Biteblocks (lilla og rod) – bruges først når barnet er 3½ år (skal kunne forstå en instruktion). Obs bruges ikke til børn med biderefleks og høj tonus

Farve/antal sekunder	Lilla (blød)	Rod (hård)
Højre side		
Venstre side		
Bilateralt		

Biteblock ikke relevant

Læber

Læbeaktivitet undersøges evt. med sugerør og/eller Honey bear samt af glas (er der aktivitet i overlæbe?)

Læbelukke Kan Kan ikke _____

Smilemund Kan Kan ikke _____

Drikke af kop/ glas Kan Kan ikke Hvilken: _____

Drikke med sugerør Kan Kan ikke Hvilket: _____

Honey bear Kan Kan ikke _____

Blåseinstrumenter Kan Kan ikke Hvilke(n): _____

Andet (hvordan ser læberne ud i hvile/aktivitet?):

Vurdering og træning

- **Vurdering**
 - Skriftlig rapport
- **Træning**
 - Målsætning i BørneLAP

BørneLAP Mål

Iben skal udvikle og vedligeholder sine oralmotoriske færdigheder (herunder læbelukke og tyggefunktion)

Læringsforudsætninger:

Iben har mange oralmotoriske ressourcer og er motiveret for træningen. Hun kan lave læbelukke under synk og hun kan udvikle kraft i tyggemusklernerne.

Rammefaktorer:

Iben er i et visuelt afgrænset hjørne i træningssalen, så hun ikke bliver afledt. Hun sidder på en bænk med fodskammel, så hun kan nå gulvet og er ligeledes støttet med en pack i ryggen.

Indhold:

- Regulering og stimulering af respirationen (for at minimere mundånding og facilitere til næseånding).
- Regulering og stimulering af ansigtets muskler med vibration (z-vibrator)
- Stimulering i munden med swap (fokus på udspænding af kinderne, læbelukke og lateralisering af tungen)
- Tyggetræning med chewy tubes og hårde konsistenser (fokus på udholdenhed)
- træning af læbelukke med sugerør
- Træning af læbelukke og respiration med sæbebobler og pre-fløjte

Læreprocesser:

Øget styrke og udholdenhed i musklerne omkring ansigt og mund, således Iben kan spise sin mad uden at blive udtrættet.

Tegn:

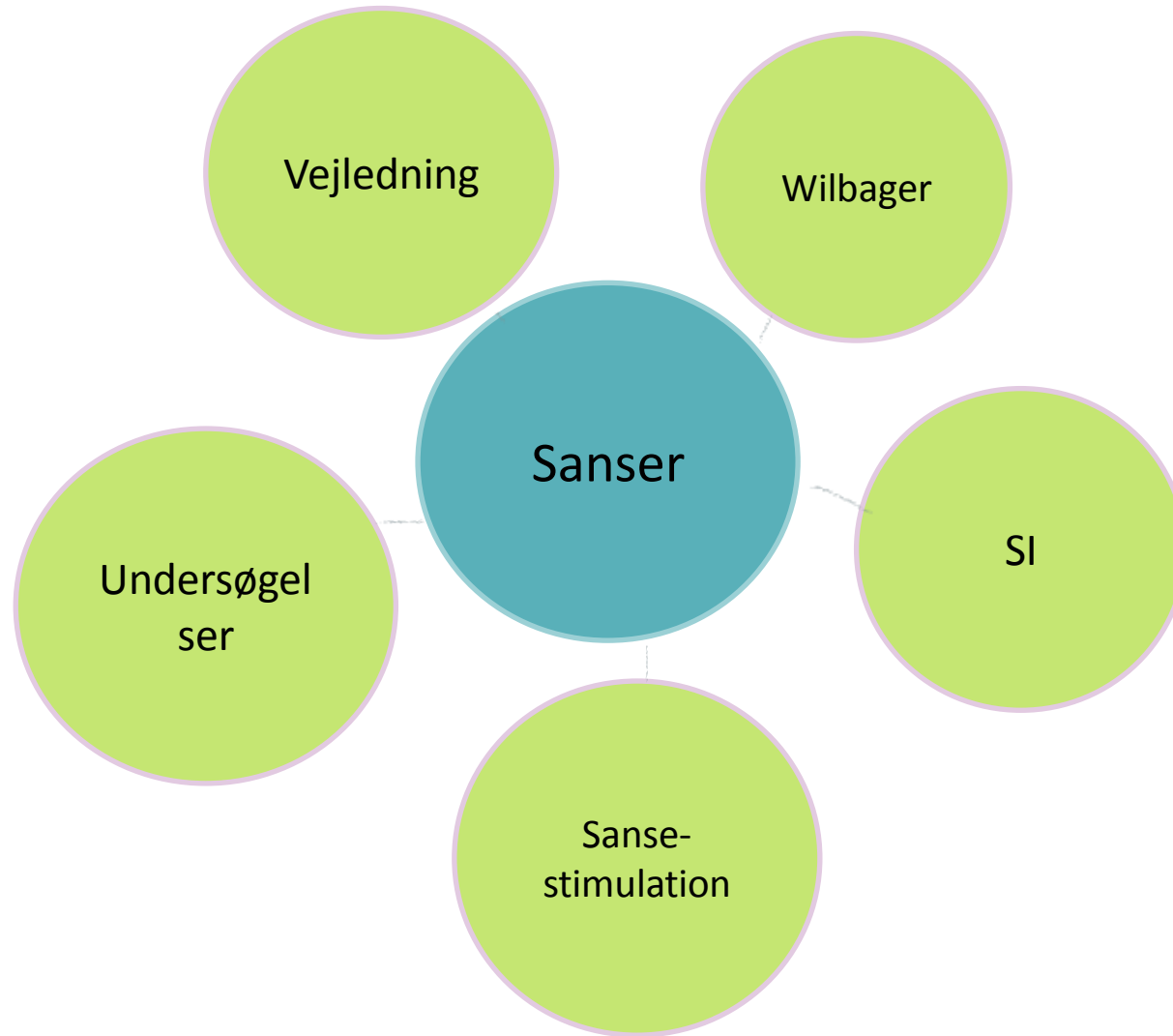
At Iben kan tygge i alle fire sværhedsgrader (chewy tubes) x 10

At Iben kan drikke 50 ml med sugerør

Tilpasninger

- **Vi arbejder altid på kroppen, inden ansigt.**
 - Neuromotorisk
 - Tonus regulerende aktiviteter fx anvendelse af håndaktivitet
 - Udgangsstillinger
 - Sansestimulering

Sanseintegration/sansestimulation

Undersøgelser

- Forældreinterview
- Wilbager
- SP
- Observation

Træning/Terapeutiske tiltag

- Træning
- Terapeutiske tiltag

Tak for i dag

- <http://kirkebaekskolen.skoleporten.dk/sp>
- Ønsker i at få vores undersøgelse , eller har i yderligere spørgsmål til præsentationen kan vi kontaktes på
- carja@ishoj.dk eller canhj@ishoj.dk